

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 567 | כ"ד טבת תשע"ב | 19.1.12 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kav-lahinuch.co.il

מו"ל ועורכת: סגיל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

מנהלת היחידה למניעת התעללות בשפ"י; חשוב לשתף את ההורים בפעילות למניעת אלימות מינית בבית הספר

ההורים משקפות את החרדה המאוד גבוהה בציבור כיום מפגיעה מינית בילדים. דוגמה לאירוע מעין זה הוא של ילד וילדה בגן ילדים, שנכנסו ביחד לשירותים. לדברי סגל, לעתים הילדים פשוט אינם מודעים לכך שבמעשיהם יש חריגה מהנורמה. צוות מוסד החינוך אינו צריך להתעלם מהאירוע, אלא ללמד את הילדים, כבר בגיל צעיר, שיש התנהגויות שאינן תקינות, ממש כמו חיטוט באף בחברה. לדבריה, הבעיה במקרים כאלו היא, שהתגובה הנסערת של ההורים עלולה לגרום תגובה קשה יותר של הילדים. לדבריה, גיוס ההורים למעורבות בפעילות בנושא מניעת פגיעה מינית בימים של שגרה, כחלק מאורח החיים של מוסד החינוך, מסייע לכך שבעת משבר תהיה לביה"ס תשתית קיימת של שיתוף פעולה, וההתערבות תהיה פרופורציונאלית לבעיה. כתוצאה מכך ההתערבות הנדרשת תהיה הרבה פחות מורכבת, וימנע משבר אצל הילד.

(המשך בעמ' 2)

הנושא המרכזי של "שבוע מערכת החינוך נגד אלימות מינית", שחל השבוע, הוא פיתוח שותפות בין הצוות החינוכי וההורים בהתמודדות עם פגיעות מיניות במוסדות החינוך. במטרה לקדם שותפות זו, הוקם בשנת הלימודים שעברה פורום משותף ליחידה למניעת התעללות בשפ"י, ראש תחום הורים בשפ"י, רינה כהן, ונציגות של מועצת ההורים הארצית. הפורום גיבש מתווה ובו עקרונות להתערבות של הצוות החינוכי במניעת פגיעה מינית בביה"ס, תוך שיתוף ההורים. המתווה הועלה לאתר שפ"ינט. לדברי מנהלת היחידה למניעת התעללות, הילה סגל, על פי המתווה, בעקבות אירוע של פגיעה מינית במוסד החינוך נשמרת פרטיות הילד מחד, אך גם מסופק להורים מידע שמעניק להם את הביטחון שהבעיה מטופלת כיאות בביה"ס - מאידך. לדברי סגל, "הגענו להכרה בחשיבות העבודה עם ההורים, בעקבות מקרים של התנהגות חריגה ולא תקינה בין תלמידים, אפילו בקרב ילדים צעירים מאוד, שאינה בדרך כלל כרוכה בפגיעה מינית. במקרים כאלו אנו רואים לעתים קרובות תגובות מאוד קשות של ההורים". לדבריה, תגובות

פערים בשירותי החינוך והרווחה; יותר ספריות, יועצים חינוכיים ופסיכולוגים בבתי"ס העל יסודיים המבוססים

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה פרסמה לאחרונה נתוני סקר, שערכה עבור משה"ח לפני שנים אחדות, בנושא שירותי חינוך ורווחה בבתי"ס. בסקר השתתפו 3,270 בתי"ס מכל המגזרים וחיטבות הגיל. בסקר נמצאו פערים ניכרים באחוז שירותי החינוך והרווחה הניתנים בבתי"ס העל יסודיים שבהם לומדים תלמידים מהשכבות המבוססות (מדד טיפוח 1) לבתי"ס העל יסודיים שבהם לומדים תלמידים מהשכבות החלשות (מדד טיפוח 5). כך, למשל, ניתן ייעוץ פסיכולוגי ב-75.6% מבתי"ס העל יסודיים המבוססים, לעומת 50% בלבד מבתי"ס העל יסודיים החלשים. בסקר נמצא גם פער באחוז בתי"ס העל יסודיים המעניקים ייעוץ חינוכי, אם כי קטן יותר; ייעוץ חינוכי מוענק לתלמידים ב-93.6% מבתי"ס העל יסודיים המבוססים, לעומת 85.7% מבתי"ס החלשים. גם באחוז שירותי הספרייה הניתנים בבתי"ס קיים פער; השירות ניתן לתלמידים ב-88.5% מבתי"ס המבוססים, לעומת 76.8% מבתי"ס החלשים. על פי נתוני הסקר, אין כמעט הבדל בין בתי"ס על יסודיים מבוססים ובתי"ס על יסודיים בשירותי קצין ביקור סדיר. השירות ניתן ב-69.2% מבתי"ס המבוססים וב-69.6% מבתי"ס החלשים. בסקר לא נמצאו הבדלים משמעותיים בין אחוזי שירותי הרווחה הניתנים בבתי"ס העל יסודיים במגזר היהודי לבין השירותים הניתנים בבתי"ס העל יסודיים במגזר הערבי. כידוע, תקצוב שירותי הרווחה בבתי"ס ממומן בחלקו על ידי הרשויות המקומיות, במה שקרוי - "שיטת המציניג". עובדה זו מסבירה במידה רבה את הפערים בין שירותי הרווחה שמקבלים בתי"ס המבוססים, הנמצאים בדרך כלל ברשויות מקומיות מבוססות, ובין השירותים שמקבלים בתי"ס החלשים, שחלק ניכר מהם נמצאים ביישובים עניים.

מורים בוחרים ביציבות

"מבטחים החדשה", קרן הפנסיה הגדולה במדינה, היא קרן הפנסיה המועדפת על המורים מזה שנים רבות. 800,000 מבטחים, מתוכם 50 אלף מורים, והון צבור של כ-34 מיליארד ש"ח, מעידים יותר מכל על החוסן והיציבות של "מבטחים החדשה", מבית "מנורה מבטחים". הנוהל, העוצמה והמקצוענות המוכחים - כל אלה לא משאירים מקום לספק: כשהצבים נלכדת על יציבות, הולכים על "מבטחים החדשה".

כי היציבות עושה את ההבדל.

www.menoramivt.co.il

מרכז קשרי לקוחות
*9699

מנהלת היחידה למניעת התעללות בשפ"י; חשוב לשתף את ההורים בפעילות למניעת אלימות מינית בבית הספר

(המשך מעמ' 1)

דוגמה נוספת; בטיול שנתי של אחד התיכונים נמצאו שתי נערות בשק שינה אחד כשפגל גופן העליון חשוף. לדברי סגל, לא בהכרח מדובר פה באירוע של פגיעה מינית, אלא בהתנהגות לא הולמת בפעילות בית ספרית. אם אכן בכך מדובר, התגובה של ביה"ס צריכה להיות חינוכית בלבד. הבעיה היא שכאשר מקרים כאלו נודעים להורים, התגובה שלהם אינה פרופרציונאלית לאירוע עצמו. לדבריה, המתווה מסייע לצוות ביה"ס להיות מספיק בטוח בדרכי הפעולה שלו כדי להגיד להורים במקרה כזה "לא קרה שום אסון". בעיה נוספת עלולה להיגרם מפרסום אירועים כאלו בתקשורת. "לפעמים אירועים מאוד מופרכים מקבלים 'רוח גבית' מהתקשורת ומתחוללת סערה. יש לשמור על השפיות של התלמידים וההורים ולכן השותפות של ביה"ס עם ההורים מאוד חשובה", מציינת סגל. על פי נתוני היחידה ונתונים של יחידות ממשליות ואגודות המטפלות בבני נוער שעברו פגיעה מינית, חל גידול במספר הדיווחים על אירועי פגיעות מיניות שבהם היו מעורבים ילדים ובני נוער בשנים האחרונות. לא ברור אם העלייה הזו חלה בשל המודעות הגדולה יותר בקרב אנשי חינוך והורים לנושא כיום או בשל גידול אמיתי במקרי הפגיעה המינית. סגל מעריכה ששתי הסיבות האלו נכונות. על פי נתוני היחידה למניעת התעללות, המבוססים על דיווחי מוסדות החינוך והפניות להיוועצות של היועצים החינוכיים, מספר אירועי הפגיעה המינית במוסדות החינוך קטן בגני הילדים ובשכבות הצעירות בביה"ס היסודי, מגיע לשיא בשכבות הבוגרות של ביה"ס היסודי ובחטיבות הביניים ויורד במידה ניכרת בתיכונים. סגל סבורה כי הנתונים אינם משקפים את המצב האמיתי בתיכונים. לדבריה, "הירידה" לכאורה במספר האירועים בתיכונים נובעת כנראה מכך שבני הנוער אינם מודעים פעמים רבות לפגיעה המינית, מאחר ובגילאים אלו היא נעשית לעתים קרובות בדרכים מניפולטיביות וסמויות מהעין. לדבריה, בקבוצות מיקוד בנושא, שמתקיימות עם תלמידי תיכון, מועלים בפניהם מצבים הכרוכים פעמים רבות בפגיעה מינית, אך הם אינם מזוהים אותם ככאלה. כך, למשל, כאשר התלמיד המקובל ביותר בכיתה קושר קשר מיני עם התלמידה הדחוייה ביותר. לדברי התלמידים בקבוצות המיקוד, קשר כזה הוא עניינם הפרטי של הנער והנערה ואין להתערב בו. התלמידים לא מודעים לכך שקשר כזה עשוי להיות מבוסס על יחסי ניצול מיני של הנערה. לשאלה "האם קיימת היענות לקיום פעילויות מניעה בפגיעה מינית בכל המגזרים?" עונה סגל בחיוב. לדבריה, בבתיה"ס במגזר הממלכתי-דתי ההיענות להשתתפות בימי עיון והכשרות בנושא,

ורמת הדיווח והפנייה להיוועצות באירועים של פגיעה מינית, דומים בשנים האחרונות לאלו שבמגזר הממלכתי. בשנתיים האחרונות חלה בנושא תפנית חיובית גם בבתיה"ס במגזרים הערבי והחרדי. לדברי סגל, במגזרים אלו יש ביקוש רב לשירותי היחידה. היחידה מקיימת כל שנה 10 קורסים ו-3,000 ימי עיון לאנשי המקצוע במוסדות החינוך. הפעילות במגזר החרדי נעשית בשיתוף פעולה עם הרבנים. סגל מוסיפה, כי התפתחות חיובית בולטת חלה בשנים האחרונות גם בחינוך המיוחד. לדבריה; "במשך שנים היינו במגזר זה בתת דיווח, למרות שבחינוך המיוחד התלמידים בסיכון פי 4-5 להיפגע מינית מאשר בחינוך הרגיל. בשנתיים האחרונות פעלה בנושא זה ועדה בהובלת אגודות אשלים ואל"י. עברנו בכל מחוז עם אנשי מקצוע המומחים לאוכלוסיות מיוחדות. כתוצאה מכך יש עלייה אדירה במספר הפניות להיוועצות מהחינוך המיוחד. שוב לא מתעלמים בחינוך המיוחד מהתופעה או רואים בה חלק מהסימפטומים של התלמידים". סגל טוענת, כי בשנים האחרונות מפקח משה"ח בצורה רצינית על קיום פעילות מניעה בבתיה"ס, כדוגמת הפעילות בשבוע מערכת החינוך נגד אלימות מינית. לדבריה; "בשנים עברו היינו מפרסמים חוזר מנכ"ל ונוהל ובזה היה מסתכם הנושא. כיום המערכת מאוד מפקחת על ההתנהלות בשטח. כל שנה המנהל והיועצים צריכים להגיש דו"חות המפרטים איזו פעילות למניעת פגיעה מינית התקיימה בביה"ס ובאיזה היקף. גם המדריכים מתעדים דו"חות שלהם את הפעילות בנושא זה, שנעשתה על ידי היועצים בכל מחוז.

כדאי לדעת

■ סדנאות מרתקות לאנשי חינוך בנושא

לקויות למידה וקשב וריכוז – סדנאות

מרתקות בנושא לקויות למידה וקשב וריכוז עם השחקנית והיוצרת – שלומית רון. הסדנאות מיועדות לאנשי חינוך – מורים, יועצות בתי הספר, מכללות, ארגוני גננות, ימי עיון וגיוש, ימי הערכות ועוד... במהלך הסדנה לוקחת שלומית רון את המשתתפים למסע סוחף ומרגש בעולמו הפנימי של הילד לקוי הלמידה והקשב, מעמידה מראה בפני המשתתפים המאפשרת הזדהות, ומקנה כלים ותובנות רבות. לפרטים נוספים והזמנות:

(מדור פרסומי)

טל' - 052-2363114
ובאתר - www.shlomitron.com

יעוץ למורים מנהלים וועדים

הזכויות שלך צריכות בדיקה תקופתית אצל עיריית זהבי

האם הינכם מודעים לכל הזכויות להן הינכם זכאים? מה הן הזכויות המגיעות לכם ביציאה לפנסיה? לא תמיד אפשר לממש מחר את מה שמגיע לכם היום - אז למה לחכות? באווירה נינוחה

פגישה ושכרה בצידה

יעוץ מקצועי עדכני ודיסקרטי

הינכם מוזמנים:

- לייעוץ לקראת פרישה.
- לייעוץ בנושאי שנת שבתון.
- לבדיקה רגילה של רכיבי שכר וזכויות.
- לייעוץ בנושאי מחלות ו/או

עיקרי נושאי הייעוץ:

- פנסיה.
- כדאיות פרישה מעבודה.
- תכנון הקריירה.
- ייעוץ והכוונה בעזיבת מערכת החינוך.
- הדרכה וליווי במו"מ מול מעסיקים.
- פיצויי פיטורין.
- בדיקת השכר ומרכיביו.
- גמולים.

לשבתון יוצאים בראש שקט
09-9542108

ספר חדש מציג מודל לעיצוב מדיניות חינוכית המתאימה למאה ה-21

המסכם את דיוניו. כך, למשל, הפאנל הטכנולוגי ימליץ בנייר העמדה שלו על תוכניות להכשרת מורים לאוטוסטרדת המידע. בשלב הדיונים השני יוקם פאנל מאוחד, שבו ישתתפו שני נציגים מכל אחד מהפאנלים ונציגי תחומי החינוך. בסיום שלב זה יגבש הפאנל המאוחד טיוטת נייר עמדה משותפת. לדברי פרופ' בן-פרץ, בשלב זה חשוב לעסוק גם בתמיכות הכספית והפוליטית הנדרשות ליישום המדיניות המוצעת. בשלב הדיונים השלישי תוצג טיוטת נייר העמדה לצוות עיצוב המדיניות המרכזי, ותשמש כמוקד לדיוניו. לדיונים יצורפו נציגי גופים בעלי עניין במערכת החינוך, כמו ארגוני המורים, מנהלים, הורים ומנהלים פוליטיים. פרופ' בן-פרץ סבורה, כי שילוב של נציג התקשורת בשלב זה עשוי לסייע לעיצוב מדיניות שתזכה בתמיכת הציבור. בשלב זה יש גם להקים ועדות משנה מקצועיות, שישתפו בתובנותיהן את המליאה. ועדת משנה כזו יכולה, למשל, לעסוק בהשפעה האפשרית של המדיניות החדשה על בתיה"ס. בוועדה ישתתפו נציגי המנהלים, המורים וההורים. בתום השלב השלישי תגובש הצהרת המדיניות. בהצהרה יפורטו המטרות של המדיניות והאסטרטגיה ליישומה, כולל השלכות תקציביות, הצעות לפיתוח תוכניות לימודים, דרכי הוראה מומלצות ותוכניות להכשרת סטודנטים להוראה ומורים בפועל.

יישום מהפכני או הדרגתי

בשלב הסיום יאשר צוות עיצוב המדיניות המרכזי את ההצהרה. פרופ' בן-פרץ מציינת, כי חשוב שלשלב זה יהיו שותפים מקבלי החלטות בולטים. בשלב זה יוצגו גם אסטרטגיות להערכת המדיניות המוצעת ולבדיקת תקפותה בשטח, וסדר קדימויות ליישום ההמלצות השונות. כמו כן תפורט האחריות של הגופים הרלוונטיים השונים לביצוע המדיניות המוצעת. השלב האחרון במודל הוא שלב הביצוע – בשלב זה יחליטו מקבלי ההחלטות במשה"ח, הממשלה והרשויות המקומיות, אם היישום של המדיניות החדשה יעשה בגישה של "יישום מהפכני", שבמסגרתו המדיניות נכפית מלמעלה, או בגישה של יישום הדרגתי, המבוסס על התנסויות בשטח.

ספר חדש של כלת פרס ישראל לחינוך, פרופ' מרים בן-פרץ, עוסק בגיבוש מדיניות החינוך בישראל, המתאימה לחברה הגלובלית של ימינו. במבוא לספר נטען, כי מאפייני החברה הגלובלית – התפתחות של שווקים חדשים, פערים כלכליים מתרחבים, צורות תקשורת חדשות, אפקט החממה והגירה המונית – מחייבים את מקבלי ההחלטות בתחום החינוך לקבל החלטות אמיצות. בספר ששמו "עיצוב מדיניות חינוכית – גישה הוליסטית כמענה לשינויים גלובליים", מתארת פרופ' בן-פרץ את השינויים הגלובליים והשפעתם על החינוך. כמו כן מפורט בספר התיאום הנדרש בין שלושת תחומי החינוך – תוכניות הלימודים, ההוראה והכשרת המורים – כמענה לגלובליזציה. הספר יצא לאור בהוצאת מכון מופ"ת.

הדוגמה של הרפורמה בבחינות הבגרות

כדוגמה לתהליך של גיבוש מדיניות בחינוך, מתארת פרופ' בן-פרץ את התנסויותיה בוועדות מרכזיות שגיבשו רפורמות במערכת החינוך. כמו כן מתארת פרופ' בן-פרץ את התובנות שלה מהתנסויות אלו. כך, למשל, מתוארת עבודת הוועדה לגיבוש הרפורמה בבחינות הבגרות, שפרופ' בן-פרץ עמדה בראשה. מהתיאור עולה, כי הנתונים הבעייתיים שהובילו להקמת הוועדה רלוונטיים גם כיום. הנתונים היו: זכאות של פחות ממחצית בוגרי התיכונים לתעודת בגרות, פערים גדולים בזכאות לבגרות בין קבוצות סוציו-אקונומיות שונות, והזמן הרב מדי המוקדש בתיכונים להכנה לבחינות, המונע למידה משמעותית ומעמיקה. הוועדה, שפעלה בשנים 1993–1994, המליצה לצמצם את מספר בחינות הבגרות החיצוניות ולהעביר את האחריות להערכה בשאר המקצועות לבתיה"ס. המלצה זו יושמה בפועל שנים אחדות, ובוטלה בעקבות חילופי השלטון בשנת 1999. מהדוגמה הזו עולה, כי למרות העבודה הרבה והמקצועית, שנעשתה בגיבוש המדיניות החינוכית החדשה והמהפכנית, די היה בחילופי שלטון כדי לבטלה.

מודל הוליסטי לעיצוב המדיניות

בחלק האחרון של הספר מציעה פרופ' בן-פרץ מודל הוליסטי לתהליך של עיצוב מדיניות חינוכית, המתאימה למאה ה-21.

המודל כולל מספר שלבים. השלב הראשון הוא שלב היוזמה. מדובר בשלב של קביעת סדר היום לתהליך של עיצוב מדיניות הנותנת מענה הוליסטי לשינויים הגלובליים. לדברי פרופ' בן-פרץ, היוזמים המוצלחים ביותר לתהליך כזה הם אישים פוליטיים בעלי עוצמה, כמו שר החינוך, ראש הממשלה או הנשיא. בשלב זה ימונה "צוות עיצוב המדיניות המרכזי". בצוות ישתתפו נציגים משלושת תחומי החינוך העיקריים – תוכניות לימודים, הוראה והכשרת מורים. כמו כן ישתתפו בצוות נציגים של התחומים שבהם חלים השינויים הגלובליים – דמוגרפיה, כלכלה, טכנולוגיית המידע והסביבה, ומספר דמויות מפתח משפיעות, למשל יושב ראש ועדת החינוך של הכנסת ואנשי אקדמיה מתחום החינוך. השלב הבא הוא שלב הדיונים הראשון. בשלב זה יקים צוות עיצוב המדיניות המרכזי מספר פאנלים. בכל פאנל ישתתפו נציגי אחד מתחומי הגלובליזציה, נציגים משלושת תחומי החינוך ומומחים נוספים. הפאנלים יגבשו קווים מנחים לתוכנית חינוכית המתאימה לשינויים הגלובליים, ויפרטו את הדרכים להערכת הצלחת התוכנית. כל פאנל יציג נייר עמדה

מכון אדלר

המכון ע"ש אלפרד אדלר בישראל
העמותה להדרכה, ייעוץ, הוראה וטיפול (ע"ר)

במכון אדלר נפתחת שנת לימודים גם עכשיו...

הזדמנות אחרונה להירשם לסמסטר אביב
שייפתח בהרצליה ב-29/1/12

- מבוא לתאוריה האדלריאנית-דני עמית, פסיכולוג חינוכי
- מיומנויות הנחיית קבוצה - עדנה דולב, מנחה בכירה

מחמנים לפנות:
מע"ן: 09-9511160, maayan@m-adler.com

■ באשדוד; ב-19 בתי"ס מתוגבר החינוך הגופני – 19
בתי"ס יסודיים באשדוד, שבהם כ-6,000 תלמידים, משתתפים השנה בתוכנית לתגבור החינוך הגופני. את התוכנית מתקצבים רשות הספורט העירונית, משה"ח והתאחדות הספורט לבתיה"ס. התוכנית החלה אשתקד כניסוי בחמישה בתי"ס בעיר, במסגרת מיזם "זוזו – מפעילים את הגוף", של התאחדות הספורט לבתיה"ס. המיזם סיפק לבתיה"ס שעות חינוך גופני נוספות, בנוסף לשעתיים השבועיות שמקצה משה"ח. בעקבות הצלחת הניסוי, ולאחר שבתי"ס רבים נוספים ביקשו להצטרף אליו, הוחלט להרחיב השנה את התוכנית ל-19 בתי"ס. במסגרת התוכנית הוספו לבתיה"ס שלוש עד שמונה שעות חינוך גופני שבועיות נוספות. בשעות אלו בנה כל בתי"ס, על פי צרכיו, תוכנית לתגבור החינוך הגופני. במסגרת התוכנית מושם דגש מיוחד על פעילות משותפת של הורים ותלמידים. כך, למשל, משתתפים ההורים "בתחנות הפעלה" אקטיביות, המתקיימות בבתי"ס בהפסקות פעילות ובימי ספורט. במסגרת התוכנית גם מקיימים בתי"ס קבוצות הליכה, ימי ספורט תקופתיים, פעילויות ספורט בשפת הים ושיעורים בריקודי עם.

■ מגמת האומנות מציגה תערוכה חברתית בגלריה בביה"ס – תלמידי מגמת האומנות העל-אזורית בתיכון גולדה בפתח תקווה, מציגים את עבודותיהם בתערוכה, שנפתחה בשבוע שעבר ב"גלריה החברתית" בביה"ס. העבודות המוצגות בתערוכה הן בווידיאו-ארט, צילום, ציור, קולאז' ופיסול. התערוכה, ששמה הוא "בית", עוסקת במשמעויות של המושג בית, במיוחד בהקשר לגל המחאה החברתית בקיץ האחרון. העבודות גם מבטאות יחס מורכב לבית – כמיהה אליו מחד והשבר במעמדו המשפחתי והגלובלי – מאידך.

הגלריה החברתית בביה"ס גולדה, שהוקמה אשתקד, מבקשת לחשוף את תלמידי ביה"ס והקהילה לאומנות מקורית של אמנים מהשורה הראשונה בישראל, ולעבודות של תלמידי מגמת האומנות בביה"ס. אשתקד התקיימה בגלריה תערוכה שנקראה "זהות-מקום", שבה הוצגו יצירות של אמנים ישראלים ידועים, כמו יאיר גרבוז. כמו כן פועלת הגלריה לעידוד פעילות אומנותית של תלמידי המגמה למען הקהילה. כך, למשל, יצאו השבוע התלמידים לצייר בגן לילדים עם צרכים מיוחדים. בפעילות שולבה עבודה של התלמידים עם ילדי הגן.

הגלריה תיפתח למבקרים בכל יום ה', עד לנעילתה ב-19.2.2012. במועדים אלו יערכו תלמידי מגמת האומנות למבקרים סיורים מודרכים בתערוכה.

■ התלמידים יתעדו סיפורי עם שעדיין לא פורסמו – היחידה למורשת עדות ישראל במזכירות הפדגוגית, בשיתוף עם הפיקוח על הוראת הספרות, מקיימת תחרות לתיעוד ורישום סיפורי עם מקהילות ישראל. המיזם מתקיים במסגרת לימודי נושא הסיפור העממי בשיעורי ספרות, בכיתות ה' ו-ו'. מטרת התחרות הן לסייע להציל מסורות תרבותיות של העדות השונות, לחזק את הקשר הבין דורי של התלמידים עם ההורים והסבים ולעודד יצירתיות אצל התלמידים. השנה עוסק המיזם בסיפורי עם שעדיין לא פורסמו ובמסורות של סיפור משפחתי. התלמידים המשתתפים במיזם עורכים עבודות חקר במשפחותיהם, רושמים את סיפורי העם או הסיפורים המשפחתיים בצירוף פרטי המספר. בהמשך יעבדו התלמידים את הסיפורים שרשמו מפי בני המשפחה על פי כללי סיפור העם שלמדו בכיתה. טקס חלוקת הפרסים לתלמידים הזוכים בתחרות יתקיים ב-13.3.2012.

■ משלבים את שמירת הבריאות בלימודי הכימיה – תלמידי כיתות ח' בבי"ס העמק המערבי בקיבוץ יפעת, למדו לאחרונה בשיעורי כימיה את הנושא "צבעי מאכל – תועלת מול סכנה". בשיעורים שולב הנושא המרכזי השנה במערכת החינוך – "אורח חיים בריא". במהלך השיעורים למדו התלמידים על משמעות הצבע בחיי היום-יום, הדרכים להפקת צבעים טבעיים וצבעים מלאכותיים והשפעת חמשת צבעי הירקות והפירות על הבריאות. בחלק המעשי של השיעורים בדקו התלמידים נוכחות של צבעי מאכל מסוכנים ושל צבעי מאכל בלתי מזיקים במזונות שונים, על פי התוויות שעל האריזה שלהם, הכינו גבינות צבעוניות והתנסו בציור בצבעים טבעיים.

■ ביבנה; תוכנית לימודים מיוחדת לתלמידים מצטיינים במתמטיקה – 70 תלמידים מצטיינים במתמטיקה מכיתות ו' בבתי"ס היסודיים ומחטיבות הביניים ביבנה, משתתפים בתוכנית חדשה לנוער מוכשר במתמטיקה. התוכנית מתקיימת במרכז המחוננים והמצוינות בעיר. מדובר בתוכנית שנבנתה במשותף על ידי עיריית יבנה, אוניברסיטת בר-אילן והמרכז הישראלי לקידום מדעי המתמטיקה. בתוכנית משתתפים 52 תלמידים משכבות ו' ו-ז', המקבלים במסגרתה העשרה מתמטית. במסגרת ההעשרה לומדים התלמידים נושאים במתמטיקה שאינם נכללים בתוכנית הלימודים הרגילה בבתי"ס, ורוכשים הרגלי למידה נכונים במתמטיקה וכלים לפיתוח החשיבה המתמטית. בין נושאי ההעשרה; פתרון בעיות, תורת המספרים האלמנטרית, חשיבה גיאומטרית, בעיות מפורסמות במתמטיקה, כללים בלוגיקה מתמטית, יסודות ויישומים מתורת המשחקים. 18 תלמידים נוספים, משכבה ח', לומדים תוכנית תלת-שנתית, שתאפשר להם להיבחן בבחינת הבגרות במתמטיקה, בהיקף של חמש יחידות לימוד, בסוף כיתה י'.

מורה יקר! בוא וגלה את זכויותיך...

- בדיקה ממוחשבת לאבחון טעויות בתלוישי שכר
- ייעוץ לכדאיות פרישה, שבתון או חל"ת
- חישובי כדאיות כניסה לרפורמה
- ליווי מתמשך לכל מורה לאחר קבלת הייעוץ
- ייעוץ, הכוונה וליווי לוועדות רפואיות
- מיסוי לפורשים
- חוות דעת מקצועיות לבתי משפט
- בדיקת תקינות הפנסיה והמענקים
- בדיקת תיק קופות הגמל, ההשתלמות והחיסכון

לפרטים נוספים:
www.gmulim.co.il
1-700-700-215

גמולים
ייעוץ למורה
חושבים איתך על הצעד הבא...

לדברי מנהלת ביה"ס, עדי מרגלית, בעקבות המיזם התלמידים מקפידים לכבות את כל מכשירי החשמל והאורות כשהם יוצאים מהכיתה, סוגרים חלונות ודלתות כשמדליקים את המזגנים ומגבילים את מעלות החום בהם.

פינה מהתערוכה בנושא חיסכון בחשמל בבי"ס מפלסים בקריית ים.

קליפ קצר בנושא החיסכון בחשמל. במקום הראשון בתחרות זכה וידאו קליפ שהפיקו שלושה תלמידים מחטיבת הביניים רבין. הקליפ הזוכה צולם בשחור לבן, בסגנון הסרט האילם של ראשית המאה ה-20.

■ התלמידים יוכשרו לסייע לכוחות ההצלה – כל תלמידי שכבת כיתות י' בתיכונים ברמת גן משתתפים השנה במיזם משותף של אגף החינוך ושירותי הכבאות בעיר. במסגרת המיזם יוכשרו התלמידים לסייע לכוחות ההצלה בעת רעידת אדמה או שריפה גדולה. במסגרת החלק הראשון של המיזם, שהחל לאחרונה, משתתפים התלמידים בהרצאות בנושאים: היערכות לרעידת אדמה, כיבוי אש, התנהגות בזמן שריפה ועזרה ראשונה בסיסית. את ההרצאות מעבירים אנשי שירות הכבאות. החלק השני של הפרויקט יכול הדרכה אימונים בתחנת הכיבוי. לשם כך הוקם אתר אימון, המדמה אזור מגורים שנהרס, שבו יתרגלו התלמידים כיבוי אש וחילוץ באמצעים פשוטים.

■ בחיפה; התלמידים ישווקו את התיכונים הציבוריים – בסוף החודש הנוכחי תתחיל ברשויות המקומיות ההרשמה לבתי"ס העל יסודיים. בחיפה, שבה פועלים מספר בתי"ס על יסודיים פרטיים חזקים לצד בתי"ס המקיפים הציבוריים, התחרות על בוגרי כיתות ו' היא גדולה. לאחרונה הכריזה עיריית חיפה על תחרות בשם "למה אצלנו?", שתסייע לבתי"ס העל יסודיים הציבוריים לשווק את עצמם לנרשמים, לבוגרי כיתות ו'. במסגרת התחרות יפיקו צוותי תלמידים מהתיכונים סרטוני תדמית, באורך 40-60 שניות כל אחד. הסרטונים יסבירו לבוגרי בתי"ס היסודיים מדוע כדאי להם לבחור ללמוד בכל ביה"ס. הסרטונים יועלו לעמוד עיריית חיפה ברשת הפייסבוק. הסרטון שיזכה במספר ה"לייקים" הגדול ביותר של הגולשים, יוכרז כזוכה בתחרות. בתי"ס העל יסודיים שנרשמו עד כה לתחרות הם: עירוני א', עירוני ג', עירוני ה', חוגים, אליאנס, קריית חיים, בסמ"ת, רעות, שיץ – מהמגזר הערבי, וצביה – מהמגזר הממלכתי-דתי.

לדברי ראש מינהל החינוך בעיריית חיפה, ערן דובובי, תחרות הסרטונים היא שינוי כיוון משמעותי במהלכי השיווק של בתי"ס הציבוריים בעיר. לדבריו: "עד כה מיעטה מערכת החינוך להשתמש באינטרנט ככלי שיווקי, המדבר בשפת הנוער, לשם השגת מטרותיה. החלטנו לשנות כיוון, ולראשונה לאמץ תוכנית שיווקית באמצעות הפייסבוק, בהשתתפות המומחים הגדולים בתחום – הלא הם התלמידים והתלמידות שלנו". מטרה נוספת של התחרות היא לחזק את "גאוות היחידה" של תלמידי בתי"ס הציבוריים בעיר. מעיריית חיפה נמסר, כי התלמידים שיפיקו את הסרטונים, יוכלו להיעזר בדוברות העירייה ובשירותים המקצועיים של מרכז התקשורת העירוני לבני נוער, בית מילר, בחינם. בבית מילר יש תחנת טלוויזיה לבני נוער ואולפן להפקת סרטים. טקס ההכרזה על הסרטון המנצח בתחרות יתקיים בחודש הבא. מהעירייה נמסר עוד, כי ביה"ס הזוכה בתחרות והקבוצה שהפיקה את הסרטון המנצח יזכו בפרסים אטרקטיביים.

■ בקריית ים; תלמידי בתי"ס היסודיים למדו לחסוך בחשמל – בתי"ס היסודיים בקריית ים השתתפו בחודשים האחרונים במיזם בנושא חיסכון בחשמל, בשם "הכי מדליק – לכבות!"

המיזם התקיים בשיתוף עם חברת חשמל. במסגרת המיזם השתתפו תלמידי כיתות ו' ביום לימודים חוויתי באשכול הפיס המקומי, שעסק בחיסכון בחשמל. כמו כן הוכשרו נציגים מכיתות ו' לשמש כמנהיגות ירוקה בית ספרית, המלמדת את שאר התלמידים בבתי"ס לחסוך בחשמל. שיאו של המיזם היה תחרות בשם "הפינה המדליקה", שבמסגרתה הוקמו בבתי"ס תערוכות בנושא החיסכון בחשמל. נציגי חברת חשמל ביקרו בבתי"ס ובחרו בזוכה בתחרות – ביה"ס מפלסים. ממחוז חיפה נמסר, כי בבית"ס התקיימה במסגרת המיזם פעילות לימודית וחוויתית בכל הכיתות, שבסימה חיברה כל כיתה אמנה לחיסכון בחשמל. נושא המיזם גם הוטמע בבית"ס בעזרת צפייה בסרטונים באינטרנט, קריאת כתבות אקטואליות, הכנת מצגות ופעילויות מתוקשבות.

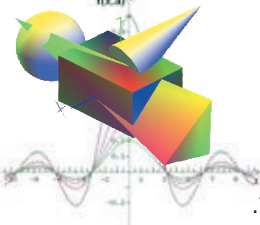
בי"ס מפלסים גם הוקם צוות חשיבה, שהחליט על מבנה התערוכה. הוחלט כי התערוכה תהיה פעילה וקשורה לעולם הילדים. על פי עקרונות אלו הוקמה תערוכה המדמה חדר ילדים ובו מכשירי חשמל, כמו מחשב, מנורת לילה, תנור חימום, טלוויזיה ושקעי חשמל. התערוכה גם כוללת מידע בנושא החיסכון בחשמל והפעלות לתלמידים, באמצעות כרטיסיות עבודה, משימות ומשחקים. התערוכה נבנתה על ידי צוות המדעים בבית"ס, מחנכות כיתות ו', תלמידים והורים מתנדבים.

הלומדה - לימוד, תרגול ומבחנים ברשת

מתמטיקה ופיזיקה מקוונת
ספר תרגילים אלקטרוני
עבודות בית במתמטיקה ופיזיקה דרך
האינטרנט לתלמידי כיתות ז'-י"ב.

- עשרות עבודות ומאות תרגילים
- לימוד, תרגול ומבחן - בדיקה אוטומטית ומיידית
- אוסף העבודות מהווה "תרגילי חובה" (כ-100 תרגילים לשנה) בין הנושאים: חוקיות, טכניקה אלגברית, משוואות ומערכות, שברים אלגבריים, בעיות מילוליות, אוריינות מתמטית, פונקציה, ריבועית, הנדסה אנליטית, טריגונומטריה, סדרות, לוגריתמים, נגזרת, אינטגרל, מספרים מרוכבים ועוד.
- כל תלמיד מקבל מקבץ שונה - המבחן לא ניתן להעתקה.
- הסביבה משלבת כלי עריכה, חקירה והדמיה אינטראקטיבית בכל תחומי המתמטיקה, ומאפשרת הכנת המבחנים והמחשות מרהיבות בכיתה.

המחיר: החל מ-50₪/תלמיד/שנה... ומטה!
ניתן לעיין באוסף העבודות ולהתנסות בעבודה אמיתית כתלמיד-אורח באתר החברה: www.halomda.com,
או לפנות למנכ"ל הלומדה ד"ר פיליפ סלובצקי בדוא"ל: halomda@netvision.net.il או בטלפון: 03-9658084

ניסוי – במסגרת תוכנית ההתייעלות, שנערכה במחוז צפון בשנים האחרונות, הוטמעה מערכת המצוינות הארגונית האירופאית – EFQM – בקרב ההנהלה, הפיקוח ועובדי המינהל במחוז. על הטמעת המערכת אף זכה לאחרונה המחוז בפרס האיכות והמצוינות על שם רבין לשנת 2011.

בימים אלו מתחיל השלב הבא של התוכנית; הטמעת המערכת ב-19 מרכזי פסגה ו-15 בתי"ס, במסגרת תוכנית ניסוי תלת-שנתית. שמה של התוכנית הוא "מפרש". בשבוע שעבר התקיים כנס ההכרזה על התוכנית במלון חוף התמרים בעכו. מנהלת המחוז, ד"ר אורנה שמחון, אמרה בכנס, כי תוכנית מפרש תעניק לבתי"ס ארגז כלים ניהולי ותפעולי יעיל למימוש מצוינות ארגונית. לדבריה, מצוינות כזו היא מנוע אסטרטגי ליצירת הישגים לימודיים וערכיים גבוהים.

בכנס, שנערך בשיתוף עם נציבות שירות המדינה, השתתפו מפקחים, מדריכים ומנהלי בתי"ס שישתתפו בניסוי. כל בתי"ס ומרכז פסגה ילווה על ידי מנחה שהוכשר למטרה זו ויועץ ארגוני מוסמך למערכת EFQM. בתי"ס שישתתפו בניסוי הם; שחקים בנהריה, אמי"ת יהודה בעפולה, אלאנאר במסעדה, אורט כרמים בכרמיאל, אורט אלון בנצרת עילית, יסודי ג' בביר אל-מכסור, רמב"ם ויסודי אלמנארה בעכו, מקיף אלביאן בטמרה, יסודי גוש חלב, אורט מעלות, אורט כפר סלאמה, חטיבת הביניים טאהא חוסין בסחנין, ביה"ס הממלכתי-דתי במירון ותיכון ג'וליס. בכנס הוצגו עקרונות התוכנית.

מחוז חיפה

חינוך מיוחד – מנהלת המחוז, רחל מתוקי, ביקרה לאחרונה בשני בתי"ס לחינוך מיוחד, שבהם לומדים תלמידים בעלי הפרעות נפשיות ורגשיות. מתוקי ביקרה בבתי"ס מאור, שבבית החולים הפסיכיאטרי בטירת הכרמל, ובבתי"ס מרומ, שבכפר הנוער הדתי כפר חסידים. נושא הביקור היה שיפור ההישגים של התלמידים והגשתם למבחני הבגרות בעזרת תוכניות הכנה לחיים, המתקיימות בבתי"ס.

מהמחוז נמסר, כי בבתי"ס מאור לומדים בני נוער המאושפזים בבית החולים אשפוז מלא או אשפוז יום. הצוות המקצועי של ביה"ס, בראשות המנהלת, יעל לוין, בונה לכל

תלמיד תוכנית חינוכית אישית. במסגרת בניית התוכנית יוצר ביה"ס קשר עם ביה"ס הקודם שבו למד התלמיד, מתוך רצון להכין אותו לשיגרת חיים נורמטיבית ככל האפשר בתום האשפוז. מנהלת ביה"ס הדגישה בעת הביקור, כי הקשר עם ביה"ס הקודם נוצר רק לאחר קבלת הסכמת התלמיד ומשפחתו. בביה"ס הוצגו בפני מתוקי דרכי הוראה ייחודיות, המסייעות להשיב את התלמידים לשיגרת חיים בריאה, והגינה הטיפולית. מנהל בית החולים, ד"ר יעקב פולאקביץ, הדגיש את תפקידו החשוב של ביה"ס בתהליך השיקום של בני הנוער.

בבתי"ס מרומ, השייך לחינוך המוכר שאינו רשמי, לומדים תלמידים לאחר אשפוז פסיכיאטרי. בביה"ס נבנית לכל תלמיד תוכנית לימודים אישית, שמטרתה להכין אותו לחיים עצמאיים בקהילה. תלמידים המסוגלים נפשית להיבחן בבחינות הבגרות, מקבלים סיוע לימודי. מנהלת ביה"ס היא ורדה כרמלי.

מנח"י

חנך – ראש עיריית ירושלים, ניר ברקת, חנך לאחרונה ביה"ס חדש, בן ארבע קומות, בשכונת אום טובא במזרח העיר. המבנה כולל 24 כיתות א'-ט'. במתחם ביה"ס גם נבנו שתי כיתות גן. מעיריית ירושלים נמסר, כי במבנה ביה"ס הוקמו שלוש מעבדות

מבנה ביה"ס החדש באום טובא. (צילום: עיריית ירושלים)

מדעים ומחשבים מצוידות. כמו כן הוקמו חמישה חדרי עזר לעבודה עם תלמידים בקבוצות קטנות ועבודה פרטנית עם תלמידי חינוך מיוחד המשולבים בביה"ס, ספרייה ומגרש ספורט. בנוסף נסלל לביה"ס כביש גישה, באורך כ-250 מטרים, בתקציב של שני מיליון ש"ח. ההשקעה הכוללת של העירייה בפרויקט עומדת על 20 מיליון ש"ח.

מחוז ירושלים

מכתב הוקרה – הרמטכ"ל, רב אלוף בני גנץ, שיגר לאחרונה מכתב הוקרה למנהל הישיבה התיכונית אמי"ת נחשון, שבמועצה

האזורית מטה יהודה, הרב צבי קורן. המכתב נשלח בתגובה לתמיכה הפעילה בצה"ל, שנקטו התלמידים בעקבות האירוע האלים בבסיס חטיבת אפרים בשומרון, בחודש שעבר. כזכור, חדרו לבסיס צעירים מ"נוער הגבעות" ופצעו את הסמח"ט (סגן מפקד החטיבה), סגן אלוף צור הרפז. בעקבות האירוע פתחו תלמידי ישיבת אמי"ת נחשון עמוד ברשת הפייסבוק, תחת הכותרת "כולנו סמח"ט אפרים". בעמוד פרסמו התלמידים גינוי למבצעי האירוע בשם כל התלמידים בישיבות ובאולפנות של אמי"ת, שאליו הצטרפו מאות מתלמידי הרשת. כמו כן שלחו התלמידים לרמטכ"ל עצומת תמיכה בחיילי צה"ל. בעצומה גם הזמינו התלמידים את הרמטכ"ל לבקר בישיבה. במכתבו מודה הרמטכ"ל לתלמידים על התמיכה הבלתי מסויגת שלהם בחיילי צה"ל. הרמטכ"ל מוסיף; "בטוחני כי כל אחד מתלמידי ישיבת אמי"ת נחשון יתגייס, יחתור לשירות קרבי משמעותי, לפיקוד ולקצונה, ויתרום את חלקו למאמץ הביטחוני". הרמטכ"ל מצוין, כי לצערו לא יוכל לבקר בישיבה, בשל אילוצי הזמנים, ומבקש מהמנהל למסור לתלמידים את הערכתו. לדברי הרב קורן; "אני שמח שהתלמידים החליטו ביוזמתם לא לשתוק, ולנסות למחות על המעשים המחפירים. הרמטכ"ל היטיב לבטא את דרכה החינוכית של הישיבה, המחנכת למעורבות ומחויבות למדינת ישראל ולעם ישראל".

מחוז תל אביב

פרס החינוך – פרס החינוך של מחוז תל אביב לשנת תשע"ב יוענק לביה"ס אורט אבין ברמת גן. מנימוקי ועדת הפרס עולה, כי ביה"ס הציב לעצמו יעדים מדידים, העלה באופן משמעותי את אחוז התלמידים הזכאים לבגרות, פיתח מערך תמיכה בתלמידים ואסטרטגיות למידה עבור התלמידים לקווי למידה. כמו כן הוענק הפרס לביה"ס על כך שהוא מעודד את מעורבות הורי התלמידים בוועדות בית ספריות רבות ועל תרומתו לקהילה. ביה"ס מקיים מיזמים התנדבותיים בבתי אבות לטיפול הקשר הבין דורי. כמו כן משתתפים תלמידי ביה"ס בפעילות התנדבותית בבתי"ס לתלמידים עם צרכים מיוחדים ובבתי"ס היסודיים נטעים ועתיד ברמת גן. אורט אבין ומנהלתו, אילנה מאי, כבר זכו בתשע"ב בפרס המוענק לביה"ס המצטיין ולמנהלו, מטעם רשת אורט.